

Förenade målen T-22/02 och T-23/02

**Sumitomo Chemical Co. Ltd
och Sumika Fine Chemicals Co. Ltd**

mot

Europeiska gemenskapernas kommission

”Konkurrens — Karteller inom sektorn för vitaminprodukter — Beslut av kommissionen i vilket överträdelser som har upphört konstateras och i vilket böter inte åläggs — Förordning (EEG) nr 2988/74 — Preskription av kommissionens befogenhet att ålägga böter eller viten — Rättssäkerhetsprincipen — Presumtionen för oskuld — Berättigat intresse av att konstatera överträdelser”

Förstainstansrättens dom (fjärde avdelningen i utökad sammansättning) av den
6 oktober 2005 . . . . . II - 4073

Sammanfattning av domen

1. *Konkurrens — Administrativt förfarande — Kommissionens befogenheter — Konstaterande av en överträdelse som har upphört — Villkor — Berättigat intresse (Rådets förordning nr 17)*

2. *Gemenskapsrätt — Tolkning — Texter på flera språk — Enhetlig tolkning — Skillnader mellan olika språkversioner — Systematiken i och ändamålet med de aktuella föreskrifterna utgör utgångspunkt*

3. *Konkurrens — Administrativt förfarande — Preskriptionstider i fråga om förfaranden — Begreppet sanktioner i förordning nr 2988/74 — Ekonomiska sanktioner — Omfattas — Beslut i vilket överträdelsen konstateras — Omfattas inte
(Rådets förordning nr 2988/74, artikel 1.1)*

4. *Konkurrens — Administrativt förfarande — Kommissionens befogenheter — Befogenheten att konstatera en överträdelse har en självständig ställning i förhållande till befogenheterna att ålägga någon att upphöra med överträdelsen och att ålägga böter — Påverkan av preskriptionen av befogenhet att ålägga böter på befogenheten att konstatera en överträdelse — Föreligger inte
(Rådets förordningar nr 17 och nr 2988/74, artikel 1.1)*

5. *Gemenskapsrätt — Allmänna rättsprinciper — Rättssäkerhet — Preskriptionstid för utövandet av kommissionens befogenheter saknas — Åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen av gemenskapslagstiftaren — Föreligger inte*

6. *Talan om ogiltigförklaring — Beslut av kommissionen på ett område på vilket preskriptionstid för utövandet av kommissionens befogenheter saknas — Iakttagande av de krav som följer av rättssäkerhetsprincipen — Domstolsprövning — Gränser
(Artikel 230 EG)*

7. *Gemenskapsrätt — Allmänna principer — Erkännande — Rättsregel som förekommer i samtliga medlemsstaters rättsordningar — Räcker inte för erkännande*

8. *Gemenskapsrätt — Tolkning — Principer — Självständig tolkning — Gränser — Hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar i vissa fall*

9. *Gemenskapsrätt — Principer — Grundläggande rättigheter — Presumtion om att någon är oskyldig — Förfarande på konkurrensområdet — Tillämplighet — Konstaterande, efter ett korrekt förfarande, av att ett företag som inte kan åläggas någon sanktion till följd av preskription är skyldigt till överträdelsen — Åsidosättande — Föreligger inte (Artikel 6 EU)*
10. *Konkurrens — Administrativt förfarande — Kommissionens befogenheter — Konstaterande av en överträdelse som har upphört — Närmare villkor för utövandet — Styrkande, med stöd av omständigheterna i det enskilda fallet, av kommissionens berättigade intresse (Rådets förordning nr 17)*

1. I förordning nr 17 bemyndigas kommissionen att ålägga företagen att upphöra med den konstaterade överträdelsen samt att ålägga böter och viten i händelse av överträdelse av konkurrensbestämmelserna. Befogenheten att fatta beslut i detta hänseende inbegriper nödvändigtvis befogenheten att konstatera att en överträdelse föreligger.

stateras, under förutsättning att institutionen har ett berättigat intresse av att fatta beslutet.

(se punkterna 36, 37 och 130)

Enbart det faktum att en överträdelse har upphört innan kommissionen antar sitt beslut resulterar inte i att kommissionen inte längre har befogenhet att konstatera att överträdelsen föreligger och att påföra sanktioner vid överträdelser av konkurrensbestämmelserna. Å ena sidan berörs inte kommissionens befogenheter att ålägga påföljder av det förhållandet att det beteende som ligger till grund för överträdelsen och risken för skadliga följder har upphört. Å andra sidan kan kommissionen fatta ett beslut i vilket en överträdelse, som det berörda företaget redan har upphört med, kon-

2. Vid en bokstavlig tolkning av en gemenskapsrättslig bestämmelse skall hänsyn tas till den omständigheten att gemenskapsrättens bestämmelser är avfattade på flera olika språk och att alla språkversioner är giltiga. Vid tolkningen av en sådan bestämmelse måste således de olika språkversionerna jämföras.

Nödvändigheten av en enhetlig tolkning av gemenskapens rättsakter utesluter att

en bestämd text betraktas isolerat. I stället krävs det, då osäkerhet råder, att denna tolkas och tillämpas mot bakgrund av de övriga språkversionerna. I händelse av skillnader mellan de olika språkversionerna skall emellertid bestämmelsen i fråga tolkas med hänsyn till systematiken i och ändamålet med de föreskrifter i vilka den ingår.

Mer allmänt gäller, vid tolkningen av en gemenskapsrättslig bestämmelse, att inte bara bestämmelsens lydelse skall beaktas, utan också sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som den ingår i samt bestämmelserna i gemenskapsrätten som helhet.

ålägga ekonomiska sanktioner för överträdelser av Europeiska ekonomiska gemenskapens transport- och konkurrensregler skall vara underkastad samma preskriptionsregler, oberoende av vad sanktionerna kallas i den lagtext genom vilken de införs.

Ett beslut i vilket en överträdelse konstateras utgör inte en sanktion i den mening som avses i artikel 1.1 i förordning nr 2988/74 och omfattas därmed inte av den preskription som föreskrivs i denna bestämmelse.

(se punkterna 60 och 61)

(se punkterna 42, 46 och 47)

3. Begreppet sanktioner i artikel 1.1 i förordning nr 2988/74 om preskriptionstider i fråga om förfaranden och verkställande av påföljder enligt Europeiska ekonomiska gemenskapens transport- och konkurrensregler syftar endast till att kommissionens befogenhet att
4. Även om kommissionens befogenhet att konstatera en överträdelse inom ramen för det system som inrättades genom förordning nr 17 endast framgår underförstått, det vill säga i den mån som de uttryckliga befogenheterna att ålägga någon att upphöra med överträdelsen och att ålägga böter nödvändigtvis inbegriper en sådan befogenhet, så är en sådan underförstådd befogenhet för den skull inte helt beroende av att institutionen utövar sina uttryckliga befogen-

heter. Det kan därmed inte förnekas att en sådan befogenhet har en självständig ställning, vilken inte påverkas av den omständigheten att utövanDET av den samma förutsätter att institutionen har ett berättigat intresse.

Följaktligen utgör den omständigheten att kommissionen inte längre har befogenhet att ålägga ett företag böter för en överträdelse med anledning av att den preskriptionstid som avses i artikel 1.1 i förordning nr 2988/74 om preskriptionstider i fråga om förfaranden och verkställande av påföljder enligt Europeiska ekonomiska gemenskapens transport- och konkurrensregler har löpt ut i sig inte ett hinder mot att det antas ett beslut i vilket överträdelsen konstateras.

(se punkterna 63 och 131)

5. För att kunna garantera rättssäkerheten måste en preskriptionstid fastställas i förväg, och fastställandet av preskriptionstidens längd och av tillämpningsföreskrifter för denna måste omfattas av gemenskapslagstiftarens behörighet.

Preskriptionen syftar nämligen till att stärka rättssäkerheten genom att hindra att situationer vilka har befästs med tiden ifrågasätts i det oändliga, men

kan också leda till att situationer vilka, åtminstone ursprungligen, var olagliga befästs. Den utsträckning i vilken preskriptionen utnyttjas är således resultatet av en avvägning mellan de krav som rättssäkerheten ställer och de krav som lagenlighet ställer med hänsyn till de historiska och sociala förhållanden som råder i samhället vid en bestämd tidpunkt. Preskriptionen grundas därför uteslutande på lagstiftarens val.

Gemenskapslagstiftaren kan således inte censureras av gemenskapsdomstolarna med tanke på de val som gjorts beträffande antagandet av preskriptionsregler och fastställandet av de tillhörande fristerna. Den omständigheten att en preskriptionstid inte införts för utövanDET av befogenheter som ger kommissionen rätt att konstatera överträdelser av gemenskapsrätten är därmed inte i sig olaglig med hänsyn till rättssäkerhetsprincipen.

(se punkterna 81–83)

6. Det är inte gemenskapsdomstolarnas uppgift att fastställa preskriptionstiderna, preskriptionstidernas räckvidd

eller tillämpningssättet för desamma i förhållande till en överträdelse, vare sig rent allmänt eller i ett specifikt fall som anhängiggjorts vid en av gemenskapsdomstolarna. Frånvaron av lagstadgad preskription utesluter likväl inte att ett konkret kommissionsförfarande kan censureras med hänsyn till rättssäkerhetsprincipen. Det grundläggande rättssäkerhetskravet hindrar nämligen kommissionen från att på obestämd tid dröja med utövandet av sin behörighet när det inte föreskrivs någon preskriptionstid.

Vid bedömningen av ett argument genom vilket kommissionen klandras för att ha vidtagit åtgärder för sent skall gemenskapsdomstolarna således inte begränsa sig till att konstatera att det inte fanns någon preskriptionstid utan kontrollera om kommissionen inte har dröjt orimligt länge med att vidta åtgärder.

Bedömningen av om kommissionen har dröjt orimligt länge med förfarandet skall emellertid inte göras enbart med utgångspunkt i den tid som förflutit mellan de faktiska omständigheter som ligger till grund för förfarandet och inledandet av detsamma. Kommissionen kan tvärtom inte anses ha dröjt orimligt länge med förfarandet när dröjsmål eller annan försumlighet från institutionens sida inte föreligger och hänsyn skall tas till bland annat tidpunkten då institu-

tionen fick kännedom om överträdelserna och till om det administrativa förfarandet pågått under skäligen tid.

(se punkterna 87–89)

7. Det faktum att samma rättsregel förekommer i samtliga medlemsstaters rättsordningar räcker inte för att den i gemenskapsrätten skall erkännas som en allmän gemenskapsrättslig princip.

(se punkterna 97 och 99)

8. De termer i en gemenskapsrättslig bestämmelse för vilka det inte ges någon uttrycklig hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar beträffande innebörd och räckvidd bör normalt ges en självständig tolkning, som skall eftersökas med beaktande av det sammanhang i vilket bestämmelsen förekommer och syftet med den ifrågavarande rättsakten.

Om det saknas en uttrycklig hänvisning kan tillämpningen av gemenskapsrätten

i förekommande fall särskilt innebära en hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar när gemenskapsdomstolarna i gemenskapsrätten eller i dess allmänna rättsprinciper inte kan hitta den information som gör det möjligt att precisera en gemenskapsrättslig bestämmelses innehåll och räckvidd genom en självständig tolkning.

utgör således hinder mot ett formellt fastställande av, och till och med mot en antydning om, att en anklagad person är skyldig till en bestämd överträdelse i ett beslut som avslutar förfarandet, när personen i fråga inte har kommit i åtnjutande av alla de garantier som normalt beviljas vid utövandet av rätten till försvar inom ramen för ett förfarande som handläggs på sedvanligt sätt och som mynnar ut i ett beslut om huruvida anklagelsen var välgrundad.

(se punkterna 100 och 101)

9. Presumtionen för oskuld, såsom den följer av bland annat artikel 6.2 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, hör till de grundläggande friheter som, enligt artikel 6.2 EU, skyddas genom gemenskapens rättsordning.

Presumtionen för oskuld utgör däremot inte ett hinder mot att en anklagad person konstateras vara skyldig till en bestämd överträdelse efter ett avslutat förfarande, vilket har fullföljts i sin helhet i enlighet med de villkor som föreskrivs och inom ramen för vilket rätten till försvar sålunda har kunnat utövas till fullo. Detta gäller även om den som gjort sig skyldig till överträdelsen inte kan åläggas någon sanktion till följd av att den behöriga myndighetens befogenheter i detta avseende är preskriberade.

Presumtionen för oskuld skall tillämpas i förfaranden rörande överträdelse av konkurrensregler som gäller för företag och som kan leda till ålägganden av böter eller viten.

(se punkterna 104–107)

Presumtionen för oskuld innebär att var och en som har blivit anklagad för en lagöverträdelse skall betraktas som oskyldig till dess att hans eller hennes skuld lagligen fastställts. Presumtionen

10. Vad avser det sätt på vilket kommissionen utövar sin behörighet att i beslut konstatera en överträdelse som har upphört, så gör sig kommissionen skyldig till felaktig rättstillämpning som motiverar att ett sådant beslut ogiltigförklaras när den antar beslutet utan att

pröva huruvida ett sådant konstaterande rättfärdigades av ett berättigat intresse. Kommissionen får inte nöja sig med att formulera allmänna grundsatser, såsom intressena av att uppmuntra företagen till ett exemplariskt uppträdande, av att avskräcka från återfall, med hänsyn till att de aktuella överträdelserna är av särskilt allvarlig karaktär, och tredje mans intresse av att väcka talan vid nationell civilrättslig domstol. Kommis-

sionen skall, med stöd av omständigheterna i det enskilda fallet, visa att antagandena är riktiga och att de således styrker kommissionens berättigade intresse av att anta ett beslut i vilket överträdelserna konstateras.

(se punkterna 132 och 136–138)